

Współczesna Gospodarka

Contemporary Economy
Electronic Scientific Journal
www.wspolczesnagospodarka.pl

Vol. 3 Issue 2 (2012) 1-8
ISSN 2082-677X

WYKORZYSTANIE INTERNETU W PROWADZENIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W SEKTORZE MSP

Dagmara Wach

Streszczenie

Artykuł jest częścią cyklu publikacji dotyczących efektywnego wykorzystania Internetu w prowadzeniu działalności gospodarczej przez podmioty z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Niniejsza publikacja dotyczy zagadnień, z którymi przyszli przedsiębiorcy spotykają się w początkowym etapie rozwoju przedsiębiorstwa, tj. sposobów rejestracji działalności gospodarczej, prowadzenia księgowości, rozliczeń z urzędem podatkowym, ZUS-em i innymi podmiotami administracji publicznej.

Słowa kluczowe: sektor MSP, CEIDG, Płatnik, księgowość elektroniczna, podpis elektroniczny, profil zaufany

Wstęp

Wiele mówi się o korzyściach, jakie płyną z korzystania z sieci internetowej zarówno przez zwykłych użytkowników Internetu, jak i w codziennej pracy podmiotów gospodarczych. Szybki dostęp do informacji gospodarczej i bieżących przepisów prawa, znajdujących się na oficjalnych serwisach poszczególnych ministerstw, jednostkach administracji państwowej i samorządowej oraz w elektronicznych Biuletynach Informacji Publicznej, zdecydowanie ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorcom i prowadzenie przez nich działalności gospodarczej.

Rozwój usług elektronicznych świadczonych przez administrację publiczną dla obywateli i podmiotów gospodarczych jest nie tylko wymogiem czasów, ale również unormowany przepisami prawa i wytycznymi dotyczącymi budowy społeczeństwa informacyjnego przez państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku wymusiło również dostosowanie priorytetów państwa do unijnych strategii i prawodawstwa w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego. Założenia strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce określone zo-

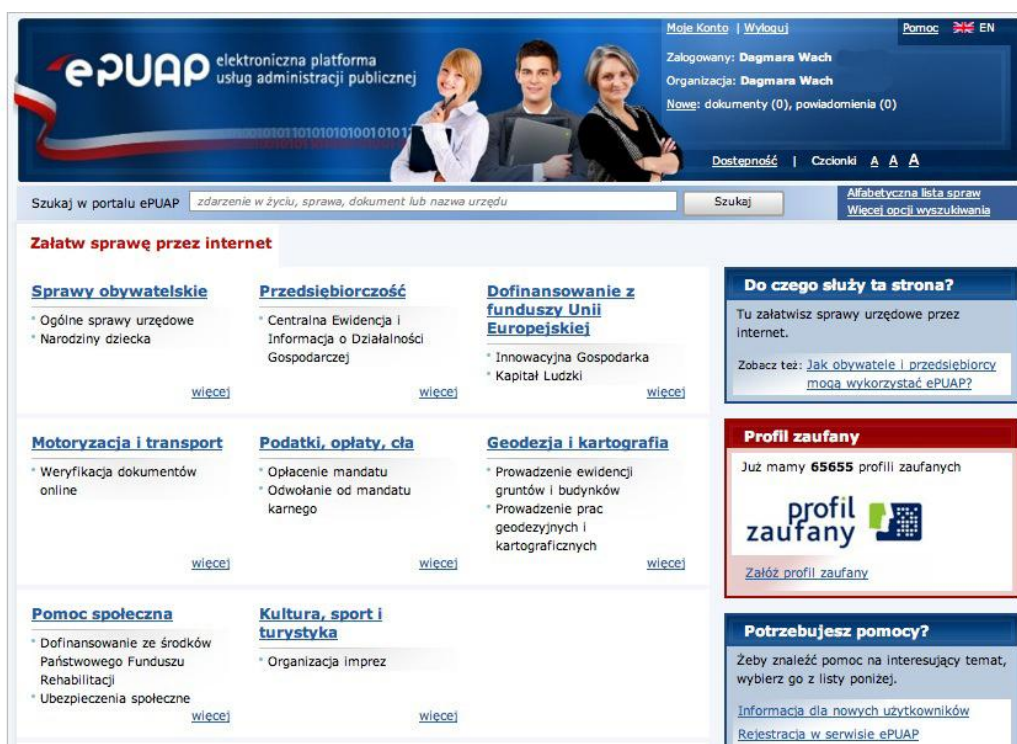
stały w dwóch dokumentach: Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2013 oraz Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007 – 2013. Określono w nich główne kierunki strategicznego działania państwa w zakresie informatyzacji państwa i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

W komunikacie Komisji Europejskiej „i2010 – Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia” zaproponowane zostały trzy priorytety polityki w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego¹:

- utworzenie jednolitej europejskiej przestrzeni informacyjnej wspierającej otwarty i konkurencyjny rynek wewnętrzny w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego i mediów,
- wzmocnienie innowacji i inwestycji w badaniach nad technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi,
- stworzenie integracyjnego europejskiego społeczeństwa informacyjnego, które przyczyni się do wzrostu i powstawania nowych miejsc pracy w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, stawiając na pierwszym miejscu lepszy poziom usług publicznych i jakość życia.

W przypadku trzeciego z priorytetów, ocena rozwoju usług administracji publicznej na rekomendowanym przez Komisję Europejską poziomie wykazała, że w Polsce był on dwukrotnie niższy niż średnia unijna (w 2007 roku wynosił on 25%, przy średniej unijnej 59%)².

Efektom rozwoju społeczeństwa informacyjnego, w szczególności w zakresie dostępu obywateli i podmiotów publicznych do usług publicznych, jest dzisiaj Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP) (rysunek 1).

Rysunek 1. Platforma elektronicznych usług administracji publicznej ePUAP

ePUAP jest systemem informatycznym, dzięki któremu obywatele i przedstawiciele podmiotów gospodarczych mogą załatwiać sprawy urzędowe za pośrednictwem Internetu. Ponadto platforma umożliwia jednostkom publicznym bezpłatnie udostępnianie swoich usług w postaci elektronicznej. Portal ePUAP zapewnia sprawną i efektywną komunikację pomiędzy obywatel-

¹ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, grudzień 2008, <http://www.mswia.gov.pl/strategia/> (25.06.2012).

² Tamże.

lami i przedsiębiorcami, a administracją publiczną oraz pomiędzy instytucjami administracji publicznej. Dostęp i rejestracja na portalu jest bezpłatna dla wszystkich podmiotów. Z pośrednictwem platformy ePUAP jej użytkownik ma możliwość samodzielnej, elektronicznej rejestracji działalności gospodarczej.

1. Sposoby rejestracji działalności gospodarczej

W dniu 13 maja 2011 roku została znowelizowana ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, w której uregulowane zostało funkcjonowanie Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Zgodnie z nowymi przepisami od 1 lipca 2011 roku obowiązują nowe zasady rejestracji działalności gospodarczej osób fizycznych.

Rysunek 2. Proces rejestracji działalności gospodarczej w CEIDG

Obecnie każdy obywatel planujący założyć własną działalność gospodarczą załatwia wszystkie niezbędne formalności za pośrednictwem Internetu, za pomocą jednego formularza umieszczonego w serwisie CEIDG. Rejestracja przedsiębiorstwa w systemie oznacza jednocześnie przekazanie danych do systemów informatycznych ZUS, urzędu skarbowego i GUS. Tym samym nadany zostaje automatycznie numer NIP, w przypadku, gdy przyszły przedsiębiorca go nie posiada, oraz numer REGON. Niestety ten sposób zakładania firmy jest możliwy tylko w przypadku działalności gospodarczej osób fizycznych i spółek cywilnych. Dla spółek prawa handlowego nadal obowiązuje rejestracja osobista w KRS w sądzie właściwym dla miejsca

prowadzania działalności oraz zgłoszenia do ZUS, GUS i urzędu skarbowego. W najbliższej przyszłości również pozostałe zgłoszenia będą z KRS automatycznie przesyłane do pozostałych instytucji.

Proces rejestracji nowego przedsiębiorstwa w systemie CEIDG przedstawiony został na rysunku 2.

Proces zakładania działalności gospodarczej może odbywać się w całości w sposób elektroniczny lub częściowo, tzn. wniosek wypełniany jest online, a następnie wydrukowany i zainiesiony do urzędu gminy, na terenie której prowadzona będzie działalność gospodarcza.

Jeśli przyszły przedsiębiorca dysponuje profilem zaufanym bądź podpisem elektronicznym może przeprowadzić rejestrację całkowicie za pośrednictwem Internetu. W tym celu wymagana jest wcześniejsza rejestracja na wspomnianej już wcześniej platformie ePUAP.

Zarówno profil zaufany, jak i podpis elektroniczny jest elektroniczną metodą potwierdzania tożsamości w kontaktach z administracją publiczną, przez konkretną osobę fizyczną – obywatela, przedsiębiorcę bądź osobę upoważnioną przez podmiot gospodarczy. Profil zaufany jest wydawany bezpłatnie na okres dwóch lat. Wniosek o założenie profilu wypełnia się elektronicznie na platformie ePUAP, a następnie osobiście potwierdza w punkcie weryfikacyjnym, którym najczęściej są urzędy skarbowe. Profil zaufany można również założyć bezpośrednio w punkcie weryfikacyjnym. W przeciwieństwie do podpisu elektronicznego, osoba posługująca się profilem zaufanym, ma ograniczone możliwości akceptacji dokumentów i wniosków składanych elektronicznie, w szczególności nie można potwierdzać dokumentów przesyłanych do ZUS w programie Płatnik, ani weryfikować dokumentów finansowych (np. przelewów bankowych, deklaracji PIT). Za jego pomocą jest natomiast możliwe złożenie wniosku o rejestrację działalności gospodarczej. Do potwierdzenia i akceptacji wniosków online wymagany jest wyłącznie wcześniej zadeklarowany login oraz hasło. Z obserwacji autorki wynika, że niewiele osób, w tym przedsiębiorców, ma świadomość istnienia profilu zaufanego, a tym samym jego możliwości. Bardziej znanym i popularnym sposobem weryfikacji tożsamości jest podpis elektroniczny.

Podpis elektroniczny, w przeciwieństwie do profilu zaufanego, jest płatnym certyfikatem, wydawanym przez wyznaczone, autoryzowane centra certyfikacyjne. Z technicznego punktu widzenia, podpis elektroniczny jest kodem cyfrowym umieszczonym na nośniku zewnętrznym (czytniku kart elektronicznych, czytniku USB), za pomocą którego jego użytkownik może potwierdzać praktycznie wszystkie dokumenty umożliwiające ten sposób weryfikacji tożsamości. Z jednym warunkiem, podpis elektroniczny akceptujący dokumenty wysyłane do instytucji administracji publicznej, banków, kontrahentów, w szczególności przy zawieraniu umów handlowych, dotyczące dokumentacji medycznej, musi być weryfikowany za pomocą tzw. certyfikatu kwalifikowanego. Podpis elektroniczny wydawany jest co najmniej na rok czasu; nie ma możliwości wydania podpisu do akceptacji pojedynczych transakcji. Z tego powodu uznawany jest za narzędzie drogie w użyciu i niepotrzebne, szczególnie gdy przedsiębiorca prowadzi jednoosobowo działalność gospodarczą. Z podpisu elektronicznego najczęściej korzystają więc duże przedsiębiorstwa oraz biura rachunkowe, gdyż wszystkie deklaracje wysyłane elektronicznie do ZUS i urzędu skarbowego muszą być potwierdzane podpisem kwalifikowanym. Ponadto w praktyce korzystanie z podpisu elektronicznego nie jest sprawą wcale prostą. Oprócz nośnika podpisu elektronicznego, do weryfikacji transakcji wymagane jest oprogramowanie zarządzające podpisem. Musi ono być zainstalowane na każdym urządzeniu, na którym wykorzystywany będzie podpis. Z doświadczenia Autorki dało się zauważyć, że po pierwsze, certyfikaty wydawane przez centra certyfikacyjne nie obsługują wszystkich systemów operacyjnych. Co więcej, osoby bezpośrednio wydające certyfikaty nie do końca orientują się, na jakiej platformie i jakim systemie operacyjnym można je stosować, a wręcz wprowadzają nieświadomych nabywców w błąd. Niestety, już wydanego certyfikatu podpisu elektronicznego nie można cofnąć, jedynie deaktywować, przy czym nabywca nie ma prawa zwrotu opłaty za jego wydanie. Kolejnym

problemem, który standardowo już pojawia się przy pierwszych, a bywa, że i kolejnych próbach wysyłania deklaracji do urzędów publicznych, są nieaktualne zaświadczenia certyfikacyjne i listy CRL dla certyfikatów kwalifikowanych. Niestety na stronach internetowych centrów wydających certyfikaty elektroniczne, jak również dostawców oprogramowania wykorzystujących podpis elektroniczny, znajdują się zbyt ogólne i lakoniczne informacje dotyczące rozwiązywania problemów pojawiających się w trakcie weryfikacji dokumentów, dlatego też dla osób, które nie są biegłe w posługiwaniu się komputerem są to trudności nie do pokonania. W efekcie, przedsiębiorca taki zraża się i unika nowoczesnych narzędzi do komunikacji z otoczeniem, które mogą usprawnić mu pracę, a przede wszystkim ograniczyć koszty prowadzonej działalności.

Po potwierdzeniu wniosku online za pomocą profilu zaufanego lub podpisu elektronicznego, przyszły przedsiębiorca otrzymuje pocztą elektroniczną potwierdzenie złożenia wniosku i rejestracji działalności gospodarczej (rysunek 3). Od tej chwili, o ile we wniosku termin złożenia i rozpoczęcia działalności jest wyznaczony na ten sam dzień, osoba składająca wniosek staje się przedsiębiorcą. W ciągu trzech dni od rejestracji przedsiębiorca otrzymuje, również elektronicznie, potwierdzenie nadania numeru REGON. Wszystkie dane dotyczące firmy są ogólnie dostępne w systemie CEiDG.

Od: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej <ceidg-noreply@mail.ceidg.gov.pl>
Temat: Potwierdzenie rejestracji w CEiDG
Data:
Do: JAN KOWALSKI

Ukryj

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Nazwa firmy: OGRODY JAN KOWALSKI

Potwierdzenie rejestracji w CEiDG

Działalność została poprawnie zarejestrowana w CEiDG.

Aktualna wersja wpisu znajduje się pod adresem:

<http://prod.ceidg.gov.pl/CEiDG/CEiDG.Public.UI/SearchDetails.aspx?id=1831>

Wiadomość wygenerowana automatycznie. Proszę nie odpowiadać.

Rysunek 3. Potwierdzenie rejestracji działalności gospodarczej w CEiDG

I tu pojawia się kolejny problem. Pomimo tego, że przepisy o swobodzie działalności gospodarczej zmieniły się już rok temu, banki, firmy leasingowe, pośrednicy na rynkach finansowych, inne podmioty gospodarcze, a nawet biura księgowe nadal wymagają od podmiotów zarejestrowanych po 1 lipca 2011 roku, przy staraniu się o kredyt, leasing czy biorąc udział w przetargach, dokumentów o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, nadaniu numerów NIP i REGON. Z ponad 50 podmiotów gospodarczych przebadanych w ciągu roku od wejścia zmian w ustawie, tylko w dwóch bankach nie były wymagane wspomniane dokumenty. Pracownicy, albo prosili o aktualny wydruk z CEiDG, albo samodzielnie pobierali dane z bazy danych. Nieprawdopodobny wręcz był brak wiedzy o zmianach w przepisach prawa pracowników biur księgowych.

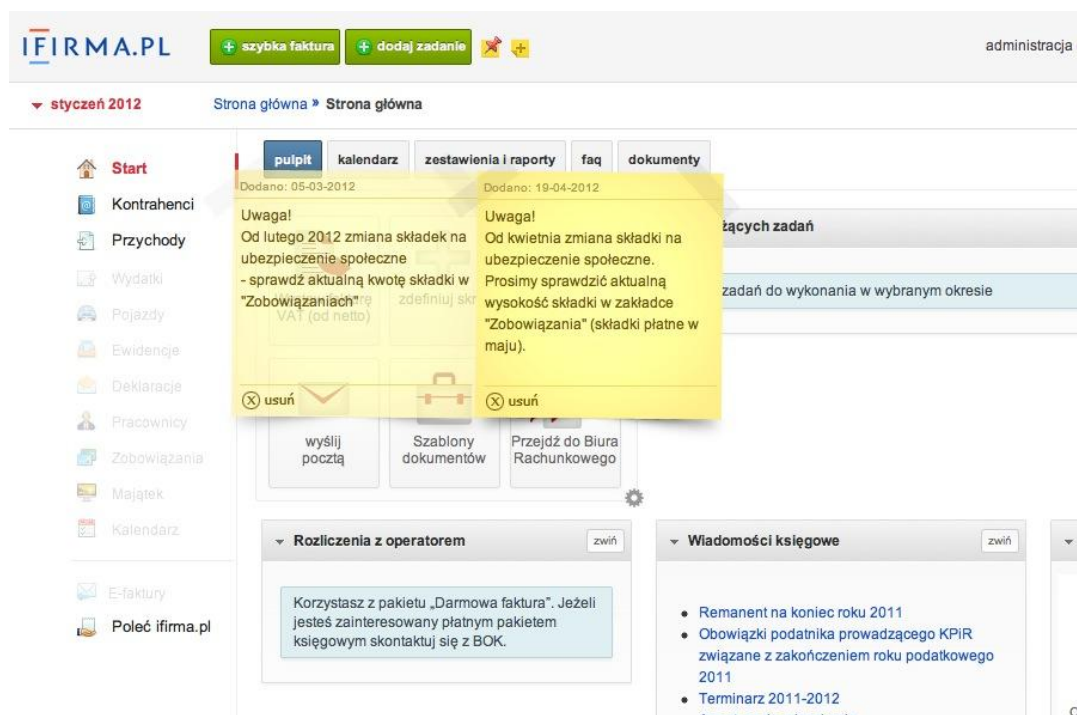
Tego rodzaju problemy powodują, że przedsiębiorcy z dużą ostrożnością i niepewnością podchodzą do wszelkiego rodzaju nowości, które są podstawą społeczeństwa informacyjnego.

2. Księgowość internetowa

Założenie działalności gospodarczej to pierwszy etap funkcjonowania przedsiębiorstwa. Kolejną sprawą, z którą musi uporać się nowy przedsiębiorca to rozliczenia z urzędem skarbowym i ZUS.

Od kilkunastu lat w rozliczeniach z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych pomiotom gospodarczym pomaga program Płatnik. Na dzień dzisiejszy jest to program dostępny wyłącznie w wersji desktopowej oraz na system operacyjny Windows. O ile nie ma większych problemów w przypadku, gdy firma jest prowadzona przez samego przedsiębiorcę, o tyle pojawiają się trudności przy rozliczaniu jego pracowników.

Z pomocą przychodzą mu serwisy internetowe udostępniające prowadzenie księgowości online, pod warunkiem, że przedsiębiorca rozlicza się na podstawie Książki Przychodów i Rozchodów. Serwisy internetowe są najwygodniejszą formą prowadzenia księgowości małego przedsiębiorstwa, ze względu na bieżące aktualizacje wszelkich zmian zachodzących w przepisach prawa (rysunek 4). Na rynku funkcjonują z powodzeniem od lat trzy duże serwisy księgowo iFirma.pl, wFirma.pl oraz inFakt. W ostatnich miesiącach na rynek wszedł kolejny serwis stworzony przez firmę Cortland, niemniej platforma wymaga instalacji dodatkowego oprogramowania, co może stanowić problem w jej popularyzacji.

Rysunek 4. Panel główny serwisu iFirma

Serwisy iFirma.pl i wFirma.pl są platformami oferującymi pełny zestaw modułów do rozliczeń finansowych, księgowych i kadrowych dla małych przedsiębiorstw, zatrudniających pracowników zarówno na umowy zlecenia i o dzieło, jak również pracowników etatowych. Ponadto serwis iFirma umożliwia integrację systemu księgowego z systemem fakturowania sklepów internetowych na platformie Allegro, PrestaShop, osCommerce, OpenCart, iStore.pl. Dodatkową zaletą jest również możliwość elektronicznego rozliczania się z urzędem skarbowym i ZUS, dzięki umowom podpisanym z serwisem, w zakresie pośrednictwa w przekazywaniu rozliczeń podatkowych. Jest to w pewnym sensie połączenie księgowości online z klasycznym biurem księgowym.

Podobną funkcjonalność posiada serwis wFirma.pl. Nie ma tu jednak możliwości elektronicznego przesyłania dokumentów bezpośrednio z serwisu do US i ZUS, ale można eksportować dane do programu Płatnik. Oba serwisy w pełnej wersji dostępne są za miesięczną, kwartalną lub roczną opłatą lub bezpłatnie, w przypadku gdy użytkownik chce korzystać wyłącznie z modułu fakturowania.

Najprostrzym, a jednocześnie najbardziej ergonomicznym system księgowości online, jest serwis inFakt (rysunek 5). Pomimo zdecydowanie najbardziej przyjaznego systemu rozliczeń, fakturowania (dane firmowe pobierane są na podstawie numeru NIP z GUS) i prezentacji danych księgowych, niestety nie posiada on modułu kadrowego, przez co jest mało przydatny dla przedsiębiorców zatrudniających pracowników.

Stawka VAT	Wartość netto	Kwota VAT	Wartość brutto
23%	0.00	0.00	0.00
Razem: 0.00		0.00	0.00

Rysunek 5. Panel kosztowy serwisu inFakt

Podsumowanie

Prowadzenie małego przedsiębiorstwa jest na pewno dzisiaj dużo łatwiejsze niż było to jeszcze kilka lat wcześniej. Pomimo wspomnianych wcześniej problemów, zarządzanie małą firmą przy wykorzystaniu dostępnych narzędzi online w Internecie, znacznie ułatwia pracę osobom nieposiadającym doświadczenia w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych. Serwisy księgowe posiadają rozbudowane fora dyskusyjne, na których można uzyskać wiarygodne i pomocne informacje od wykwalifikowanych pracowników serwisu oraz sprawną linię konsultacyjną. Można również zlecić pełne prowadzenie księgowości przez serwis księgowy zachowując jednocześnie udogodnienia dostępu do danych księgowych online. Praktycznie założenie i zarządzanie małą firmą, dzięki Internetowi może odbywać się obecnie bez wychodzenia z domu.

Literatura

1. *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, grudzień 2008, <http://www.mswia.gov.pl/strategia/> (25.06.2012).

EFFECTIVE USE OF THE INTERNET BY THE SME SECTOR

Summary

This article is a part of series of publications on the effective use of the Internet in business activity by Small and Medium Enterprises (SME). This publication describes the issues that entrepreneurs face in the early stages of company development, like business registration, bookkeeping, billing, tax office, ZUS (social insurance) and other entities of public administration in Poland.

Keywords: SME sector, online accounting, electronic signature

dr Dagmara Wach
Uniwersytet Gdański
Wydział Ekonomiczny
Instytut Transportu i Handlu Morskiego
ul. Armii Krajowej 119/121
81-824 Sopot
e-mail: dwach@dwach.edu.pl